

Hoge Raad, 17 april 1953, Radioprogramma**GESCHRIFTENBESCHERMING****Alle geschriften**

dat toch bij de bij de M. v. A. in zake het ontwerp 1912 gedane aanvulling van den tekst van het ontwerp met de woorden "berichten of andere stukken" werd beoogd om, uitgaande boven het verdrag van Berlijn evenals boven dat van Bern, niet terug te treden bij hetgeen reeds krachtens de wet van 1881 gold, en de berichten of andere stukken in nieuwsbladen en tijdschriften, zonder aan het gehalte die, geschriften enige naderen eis te stellen, onder de wettelijke bescherming, zij het beperkt bij overneming door een ander nieuwsblad of tijdschrift, te brengen

Overwegende dat, wat er zij van de onderscheiding tussen geschriften met letterkundige of wetenschappelijke waarde en die waarop de steller zijn eigen stempel heeft gedrukt, de M. v. T. van het ontwerp 1912, er van uitgaande dat naar de heersende opvatting krachtens de wet van 1881 bescherming toekwam aan geschriften "als predikbeurtlijsten, feestwijzers, schouwburgprogramma's e. d., aan welke met den besten wil geen letterkundige, wetenschappelijke of kunstwaarde is toe te schrijven", - geschriften aan welke in den regel enige scheppende arbeid van den steller vreemd zal zijn - blijkt heeft gegeven deze ruime bescherming bij de nieuwe wet niet te hebben willen beperken; dat bij de behandeling van art. 15 (oud) der Auteurswet 1912 de Regering, onder verwijzing naar de in het eerste lid van art. 10 genoemde geschriften, van een overeenkomstige opvatting deed blijken: dat toch bij de bij de M. v. A. in zake het ontwerp 1912 gedane aanvulling van den tekst van het ontwerp met de woorden "berichten of andere stukken" werd beoogd om, uitgaande boven het verdrag van Berlijn evenals boven dat van Bern, niet terug te treden bij hetgeen reeds krachtens de wet van 1881 gold, en de berichten of andere stukken in nieuwsbladen en tijdschriften, zonder aan het gehalte die, geschriften enige naderen eis te stellen, onder de wettelijke bescherming, zij het beperkt bij overneming door een ander nieuwsblad of tijdschrift, te brengen;

Overwegende dat de voormelde bedoelingen van den wetgever in de wet tot uiting zijn gebracht. in het eerste lid van art. 10 door, in afwijking van den tekst van het verdrag, in den aanvang boeken, brochures, nieuwsbla-

den, tijdschriften en alle andere geschriften zonder enig voorbehoud onder werken van letterkunde, wetenschap of kunst te verstaan en eerst aan het slot te gewagen van "in het algemeen ieder voortbrengsel op het gebied van letterkunde, wetenschap of kunst", en in art. 15, eerste lid, door niet alleen de voormelde berichten of andere stukken in nieuwsbladen of tijdschriften, maar ook nieuwstijdingen of gemengde berichten, bij welke geschriften naar hun aard van een scheppenden arbeid veelal geen sprake zal zijn, niet buiten bescherming te laten;

Vindplaatsen: NJ 1954, nr. 211, m.nt. Veegens

Hoge Raad, 17 april 1953, Het Radioprogramma v Omroepen

(Mrs Donnel', van der Meulen, Uijink, Losecaat Vermeer en de Jong)

HOGE RAAD (Burg. Kamer). 17 April 1953.

De Stichting "Het Radioprogramma", te Amsterdam, eiseres tot cassatie van een op 21 Mei 1952 door het Gerechtshof aldaar tussen partijen gewezen arrest, advocaat: W. Blackstone, tegen:

1. De "Algemene Vereniging Radio Omroep" (A.V.R.Overwegende), te Amsterdam;
2. De Nederlandse Christelijke Radio Vereniging" (N.C.R.V.) te Wageningen;
3. De "Katholieke Radio Omroep" (K.R.Overwegende), te Amsterdam;
4. De "Vereniging van Arbeiders Radioamateurs" (V.A.R.A.), te Hilversum;
5. De "Vrijzinnig Protestantse Radio Omroep" (V.P.R.Overwegende), te 's-Gravenhage, verweersters in cassatie, advocaat: Mr C. R. C. Wijckerheld Bisdom.

De Hoge Raad;

Overwegende dat uit het omstreden arrest blijkt:

dat de verweersters. hierna te noemen de Omroepverenigingen, de Stichting "Het Radioprogramma" voor de Arrondissementsrechtbank te Amsterdam hebben gedaagd en hebben gesteld dat zij krachtens de Auteurswet zijn rechthebbenden op haar radioprogramma's die wekelijks in haar radio omroepgidsen worden afgedrukt en deze niet zonder haar toestemming mogen worden openbaar gemaakt en vermenigvuldigd; dat zij hebben moeten ondervinden dat het Radioprogramma uitgeeft althans gedurende enigen tijd heeft uitgegeven een blad genaamd "Het Radioprogramma", waarin zonder toestemming van de Omroepverenigingen haar programma's zijn afgedrukt; dat het Radioprogramma hierdoor handelt althans handelde in strijd met het auteursrecht van de Omroepverenigingen:

dat de Omroepverenigingen deswege hebben gevorderd dat voor recht zal worden verklaard dat zij zijn rechthebbenden op hare radioprogramma's en dat „Het Radioprogramma" zal worden veroordeeld iedere inbreuk op voormeld auteursrecht achterwege te laten, met bepaling van een dwangsom groot f 10.000 per verschijnend nummer, te betalen aan degene der Omroepverenigingen, ten opzichte van wie aan de door de

Rechtbank te geven beslissing geen gevolg wordt gegeven;

dat na bestrijding dezer vorderingen door "Het Radioprogramma" de voornoemde Rechtbank.

bij vonnis van 26 Juni 1951 aan de Omroepverenigingen haar vorderingen heeft toegewezen, met dien verstande dat de dwangsom is bepaald op f 2000 per verschijnend nummer;

dat "Het Radioprogramma" van dit vonnis in hoger beroep is gekomen;

dat het Hof, in zijn aangevallen arrest, het vonnis der Rb. heeft bekrachtigd;

dat het Hof heeft overwogen:

"dat Het Radioprogramma" de navolgende grieven tegen het vonnis a quo heeft aangevoerd:

I. Ten onrechte heeft de Rb. haar verweer verworpen, dat de radioprogramma's van de Omroepverenigingen niet zijn aan te merken als werken van letterkunde, wetenschap

of kunst in de zin van artt. 1 en 10 der Auteurswet 1912, omdat die wet slechts het

oog heeft op die merken aan welke een eigen karakter door hun makers gegeven is;

II. Ten onrechte besliste de Rb dat zij het tijdschrift, waaruit is overgenomen, in

het geheel niet heeft genoemd;

III. Ten onrechte wil de Rb. radioprogramma's niet als nieuwstijdingen beschouwen;

"dat de grief ad I ongegrond is;

"dat de Auteurswet 1912, in art. 1 de daarin omschreven rechtsbescherming aan den maker van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst toekennend, in art. 10 bepaalt, dat zij onder werken van letterkunde, wetenschap of kunst, verstaat bepaalde nader door haar sub 1e t/m 10e opgesomde rubrieken van objecten en in het algemeen ieder voortbrengsel op het gebied van letterkunde, wetenschap of kunst, op welke wijze of in welke vorm het ook tot uitdrukking zij gebracht;

"dat dit naar 's Hofs oordeel aldus is te verstaan, dat aan de in art. 10 speciaal genoemde rubrieken van objecten de in art. 1 genoemde bescherming in elk geval ten deel valt, doch aan andere objecten slechts dan, wanneer deze onder de in het slot van art. 10 gegeven algemene omschrijving vallen;

"dat, waar nu blijkens art. 10 lid 1 sub 1e tot de aldus speciaal genoemde objecten behoren: boeken, brochures, nieuwsbladen, tijdschriften en "alle andere geschriften", alle geschriften zonder meer auteursrechtelijk beschermd zijn, derhalve onafhankelijk niet alleen van de vraag, of zij letterkundige, artistieke of wetenschappelijke waarde bezitten, doch ook van de vraag, of zij al of niet een persoonlijk cachet dragen;

"dat zulks ook de bedoeling is geweest van den wetgever gelijk uit de M. v. T. blijkt, immers daarin wordt gewezen op de opzettelijke afwijking van de redactie van art. 2 van het tractaat, waarin de algemene aanduiding voorop staat en bepaalde objecten slechts als voorbeelden van wat onder die aanduiding kan vallen worden vermeld, welke afwijking blijkens die Memorie is geschied met het doel om zekere objecten, waarvan minstens twijfelachtig is of zij onder die algemene aan-

duiding vallen, als b.v. predikbeurtenlijsten, feestwijzers, schouwburgprogramma's en dergelijke - welke objecten onder de vorige wet als auteursrechtelijk beschermd plachten te worden beschouwd, - door wetsduiding onder de in art. 1 genoemde werken te brengen;

"dat daarbij niet ter zake doet, dat in de M. v. T. als algemeen criterium voor het begrip werk van letterkunde, wetenschap of kunst (welk criterium dan hier zou zijn ter zijde gesteld) wordt genoemd het al of niet bezitten van enige letterkundige, artistieke of wetenschappelijke waarde en niet het al of niet hebben van een persoonlijk cachet (hetgeen tegenwoordig wel algemeen als criterium daarvoor wordt genomen) immers duidelijk is, dat men hier niet alleen van één bepaald vereiste afstand heeft willen doen maar van elk vereiste, dat niet in het begrip van het speciaal genoemde object (in caSII in het begrip geschrift) zelf is gelegen;

"dat het Hof zich zeer wel bewust is, dat door deze afwijking van het in het tractaat bepaalde het gebied der auteursrechtelijke bescherming tot buiten zijn natuurlijke grenzen, zoals deze tegenwoordig algemeen worden opgevat, wordt uitgebreid, doch zulks geen beletsel mag zijn om hier de in de wet neergelegde bedoeling van den wetgever te volgen;

"dat de grief ad II juist is, doch op zich zelf niet tot vernietiging van de beslissing der Rb. ten aanzien van de toepasselijkheid van art. 15 lid 1 der auteurswet kan leiden, waar deze beslissing niet alleen op de in deze grief bedoelde overweging steunt, doch ook op den in de derde grief bedoelden grond, dat hier niet van "nieuwstijding" in den zin van genoemd artikel kan worden gesproken;

"dat het Hof de grief ad III verwerpt;

"dat als nieuwstijding wel kan worden beschouwd de aankondiging van een of meer op zichzelf staande radio-evenementen, doch niet de aankondiging van een geheel radioprogramma, in casu van het gehele weekprogramma van de Nederlandse en (gedeeltelijk) ook van enkele buitenlandse zenders, zijnde zulk een aankondiging, welke een groot aantal bladzijden beslaat, niet bestemd om de behoefte aan "nieuwe" te bevredigen, maar om te gelegenertijd als handleiding te worden gebruikt bij de keuze van uitvoeringen, die men in den loop der week beluisteren wil;"

Overwegende dat "Het Radioprogramma" tegen deze uitspraak opkomt met de navolgende middelen van casuatie:

I. S. of v. t. van de artt. I. 4, 5, 8, 10, 11, 12, 13, IS, 26 van de Auteurswet 1912; 1401. 1402, 1403 B. W., 48, 59 Rv.; 168 Grondwet; 20 R.Overwegende,

doordien het Hof de eerste appèlgrief ongegrond heeft geoordeeld op de gronden vermeld in de - hier als ingelast te beschouwen - tweede rechtsoverweging van zijn arrest,

zulks ten onrechte,

omdat de Auteurswet 1912, in het bijzonder in zijn artt. 1 en 10, slechts het oog heeft op die werken aan welke een eigen karakter door hun makers gegeven is, hoedanig karakter - naar ten processe vaststaat, althans door eiseresse gesteld en door het Hof in het midden is gela-

ten - niet toekomt aan de radioprogramma's der verweersters.

II. S. of v. t. van de in het eerste middel aangehaalde wetsbepalingen,

doordien het Hof, na gegrondbevinding van de tweede appèlgrief, de derde appèlgrief hoeft verworpen op de gronden vermeld in de - hier als ingelast te beschouwen vierde rechtsoverweging van zijn arrest, zulks ten onrechte,

omdat hetgeen het Hof overweegt ten aanzien van (de aankondiging van) een geheel radioprogramma niet wettigt om daaraan het karakter van "nieuwstijding" in den zin van art. 15 der Auteurswet 1912 te ontzeggen, zijnde het Hof ten deze uitgegaan van een te beperkte opvatting van voormeld begrip "nieuwstijding".

Overwegende dat bij de mondelinge toelichting op het eerste middel van de zijde van "Het Radioprogramma" er van is uitgegaan - en terecht - dat bij den wetgever de bedoeling heeft voorgezet de bescherming van de Auteurswet 1912 uit te strekken tot "de rubriek boeken, nieuwsbladen, tijdschriften en alle andere geschriften, ook al bezit het niet de geringste letterkundige of wetenschappelijke waarde".

Overwegende dat bij die toelichting is betoogd dat deze bedoeling van den wetgever niet uitsluit dat bij de beantwoording van de vraag, of een geschrift de bescherming der genoemde wet deelachtig is, het juiste, algemeen aanvaarde, criterium behoort te worden aangelegd, te weten of de maker op zijn werk een persoonlijk stempel heeft gedrukt, met andere woorden, of er van een eigen schepping sprake is; dat daarnaast de stelling is verdedigd dat, ook al zou de wetgever geschriften, welke een eigen stempel van den steller missen, onder de bescherming der wet hebben willen stellen, deze bedoeling in de wet niet, en bepaaldelijk niet in het eerste lid van art. 10, tot uiting is gebracht;

Overwegende dat, wat er zij van de onderscheiding tussen geschriften met letterkundige of wetenschappelijke waarde en die waarop de steller zijn eigen stempel heeft gedrukt, de M. v. T. van het ontwerp 1912, er van uitgaande dat naar de heersende opvatting krachtens de wet van 1881 bescherming toekwam aan geschriften "als predikbeurtlijsten, feestwijzers, schouwburgprogramma's e. d., aan welke met den besten wil geen letterkundige, wetenschappelijke of kunstwaarde is toe te schrijven", - geschriften aan welke in den regel enige scheppende arbeid van den steller vreemd zal zijn - blijkt heeft gegeven deze ruime bescherming bij de nieuwe wet niet te hebben willen beperken; dat bij de behandeling van art. 15 (oud) der Auteurswet 1912 de Regering, onder verwijzing naar de in het eerste lid van art. 10 genoemde geschriften, van een overeenkomstige opvatting deed blijken: dat toch bij de bij de M. v. A. in zake het ontwerp 1912 gedane aanvulling van den tekst van het ontwerp met de woorden "berichten of andere stukken" werd beoogd om, uitgaande boven het verdrag van Berlijn evenals boven dat van Bern, niet terug te treden bij hetgeen reeds krachtens de wet van 1881 gold, en de berichten of andere stukken in nieuwsbladen en tijdschriften, zonder aan het gehalte die, geschriften enige naderen eis te stellen, onder de wette-

lijke bescherming, zij het beperkt bij overneming door een ander nieuwsblad of tijdschrift, te brengen;

Overwegende dat de voormelde bedoelingen van den wetgever in de wet tot uiting zijn gebracht. in het eerste lid van art. 10 door, in afwijking van den tekst van het verdrag, in den aanvang boeken, brochures, nieuwsbladen, tijdschriften en alle andere geschriften zonder enig voorbehoud onder werken van letterkunde, wetenschap of kunst te verstaan en eerst aan het slot te gewagen van "in het algemeen ieder voortbrengsel op het gebied van letterkunde, wetenschap of kunst", en in art. 15, eerste lid, door niet alleen de voormelde berichten of andere stukken in nieuwsbladen of tijdschriften, maar ook nieuwstijdingen of gemengde berichten, bij welke geschriften naar hun aard van een scheppenden arbeid veelal geen sprake zal zijn, niet buiten bescherming te laten;

Overwegende dat het eerste middel mitsdien faalt;

Overwegende nopens het tweede middel: dat, daargelaten waar de grenzen van het begrip nieuwstijdingen of gemengde berichten, in art. 9 van het Verdrag nader bepaald door de woorden "die het karakter hebben van zuivere dagbladinlichtingen" bepaaldelijk liggen, een geheel wek-lijks radioprogramma onder dat begrip in geen geval kan worden gebracht; dat derhalve ook het tweede middel niet kan slagen;

Verwerpt het beroep. (Salaris f 450).